

Forskrift 1996-12-20 nr. 1161

Forskrift til: Domstolloven
Straffeprosessloven
Tvisteloven

Advokatforskriften

Kapittel 12. Regler for god advokatskikk

1. Innledning

1.1 Reglernes formål

Regler for god advokatskikk har som formål å sikre at advokatvirksomhet utføres etter etiske prinsipper som er grunnlag for advokatens virke i alle siviliserte rettssamfunn. Brudd på reglene er grunnlag for disiplinære følger for advokaten.

1.2 Advokatens oppgave

En advokats oppgave er å fremme rett og hindre urett.

Advokaten plikter innenfor lovens ramme og etter beste evne å ivareta sine klienters interesser. Det skal skje uten tanke på personlig fordel eller risiko, politisk oppfatning, rase, religion eller utenforliggende hensyn.

Advokaten bør ikke identifisere seg med sin klient og har krav på ikke å bli identifisert med de standpunkter han forfekter for sin klient og de interesser klienten har.

Advokaten plikter både å være rådgiver og talsmann for sin klient.

Advokaten avgjør selv om han vil påta seg et oppdrag.

1.3 Advokatens opptreden

En advokat skal i sitt virke opptre saklig og korrekt. Advokaten må unngå en opptreden som er egnet til å skade standens og yrkets anseelse.

2. Almennelige prinsipper

2.1 Uavhengighet

2.1.1 For å leve opp til forpliktelsene som en advokat påtar seg, er det nødvendig at han er uavhengig slik at hans råd og handlinger ikke påvirkes av uvedkommende hensyn. Især er det påkrevet at han ikke lar seg påvirke av egne personlige interesser eller press utenfra. Advokaten må unngå at hans uavhengighet svekkes, og han må ikke gå på akkord med sin profesjonelle standard for å tekkes sin klient, retten eller tredjemann.

2.1.2 En advokat må ikke påta seg oppdrag hvor hans personlige økonomiske interesser kan komme i konflikt med klientens interesser eller ha innflytelse på hans frie og uavhengige stilling som advokat.

En advokat må ikke gjøre seg økonomisk interessert i utfallet av et oppdrag ved at klientens krav eller en del av dette overtas av advokaten. Advokaten må ikke påta seg kausjon for klienten. En advokat som

representerer egne økonomiske interesser helt eller delvis – plikter å gjøre sine medkontrahenter og andre interesserte oppmerksom på dette.

- 2.1.3 En advokat må ikke organisere sin virksomhet på en måte som medfører at han ikke fritt og uavhengig kan rådggi og bistå sine klienter eller slik at hans uavhengighet på annen måte blir svekket.

2.2 *Tillitsforhold*

I sin virksomhet er advokaten avhengig av tillit som bare kan oppnås når advokatens hederlighet og integritet er hevet over tvil.

2.3 *Fortrolighet*

- 2.3.1 Det er av sentral betydning for advokatens virke at klienter og andre kan gi advokaten opplysninger som advokaten er forpliktet til ikke å meddele videre. Advokatens plikt til å behandle opplysningene fortrolig, er en nødvendig forutsetning for tillit og er således en grunnleggende og overordnet rett og plikt for advokaten.

Advokatens plikt til å bevare taushet om opplysninger han mottar, fremmer rettspleien så vel som klientens interesser og har derfor krav på en særlig beskyttelse fra statens side.

- 2.3.2 En advokat skal overholde den taushetsplikt som han er pålagt gjennom lovgivningen.

Opplysninger advokaten blir kjent med i sitt virke som advokat, må behandles fortrolig også når opplysningene ikke omfattes av hans lovbestemte taushetsplikt. Plikten til fortrolighet er ikke tidsbegrenset.

- 2.3.3 Advokaten skal kreve at fullmektiger, personale og enhver person som han engasjerer i forbindelse med advokatvirksomheten, overholder den samme taushets- og fortrolighetsplikt.

2.4 *Advokaters reklame og forhold til media*

- 2.4.1 En advokats reklame skal i form og innhold være saklig og korrekt og følgelig ikke inneholde noe som er uriktig, misvisende eller villedende.

Det er tillatt å fremheve en eller flere grener av advokatvirksomheten under forutsetning av at advokaten har særskilt innsikt og erfaring innen vedkommende felt.

Advokatene bør medvirke til å fremme objektiv informasjon om sitt yrke på en slik måte at dette kommer advokatstanden og det rettssøkende publikum til gode.

- 2.4.2 En advokat plikter ved enhver omtale av rettssaker å ta tilbørlig hensyn til partenes interesser og domstolens verdighet, herunder hindre faren for påvirkning av dommere, lagrette og vitner. Advokaten skal vise særskilt tilbakeholdenhet når det gjelder mediaomtale av forestående eller verserende rettssaker der han selv er eller har vært engasjert.

I ethvert tilfelle der en advokat uttaler seg i en sak der han har eller har hatt oppdrag, må det gjøres uttrykkelig oppmerksom på dette.

0 Endret ved forskrift 8 mars 2002 nr. 257 (i kraft 1 april 2002).

3. Forholdet til klienten

3.1 *Aksept og avslutning av oppdrag*

- 3.1.1 En advokat må ikke påta seg oppdrag uten etter anmodning direkte fra klienten, fra en annen advokat på en klients vegne eller fra et kompetent organ.

Påtar en advokat seg et oppdrag i tilknytning til en økonomisk transaksjon skal advokaten undersøke identiteten til klienten eller mellommann som advokaten påtar seg oppdrag for.

- 3.1.2 En advokat skal gi råd til klienten og ivareta hans interesser raskt, samvittighetsfullt og påpasselig. Advokaten er personlig ansvarlig for å utføre de oppgaver han påtar seg. Han skal holde klienten underrettet om sakens gang.

- 3.1.3 En advokat skal søke å oppnå minnelige ordninger i den utstrekning klientens interesser tilsier det.

- 3.1.4 En advokat bør ikke påta seg et oppdrag når han vet eller bør vite at han mangler den nødvendige kompetanse dersom han ikke kan samrå seg med en kvalifisert kollega. Dette gjelder likevel ikke hvis advokaten innen rimelig tid sørger for å skaffe seg den kunnskap eller innhente den kompetanse som er nødvendig for en faglig forsvarlig utførelse av oppdraget.

En advokat bør ikke påta seg nye saker dersom hans øvrige arbeidspress gjør at sakene ikke kan bli behandlet med rimelig hurtighet.

- 3.1.5 Hvis omkostningene i forbindelse med et oppdrag må antas å bli uforholdsmessig høye i forhold til klientens økonomiske stilling eller de interesser saksforholdet gjelder, skal advokaten i tide gjøre klienten oppmerksom på dette. Før en advokat engasjerer en annen advokat, sakkyndig eller andre i anledning av et oppdrag bør klientens samtykke innhentes.

- 3.1.6 En advokat som har påtatt seg et oppdrag, plikter å fullføre det hvis klienten ønsker dette, med mindre det viser seg:

- at advokaten har fått feilaktig eller ufullstendige opplysninger
- at klienten ikke vil følge advokatens råd i saken
- at klienten ikke på anmodning betaler forskudd eller stiller sikkerhet for salær og omkostninger
- at klienten ikke på anmodning betaler á konto regning for utført arbeid og/eller påløpte omkostninger
- at klienten foranlediger eller medvirker til offentliggjørelse i strid med advokatens anmodning om å avstå fra slik offentliggjørelse, eller
- at det inntreffer slike omstendigheter at det ikke rimeligvis kan forlanges at advokaten fortsetter oppdraget.

Før advokaten frasier seg et oppdrag, plikter han å utføre det som ikke kan utstå uten at klienten utsettes for rettstap.

- 3.1.7 En advokat har rett til å nekte å utlevere dokumenter som han har fått i sin besittelse i forbindelse med et oppdrag så lenge klienten ikke har dekket advokatens tilgodehavende for utlegg og salær i vedkommende sak. Det gjelder dog ikke når og så langt som tilbakeholdelsen vil medføre rettstap. Er tilgodehavendet omtvistet kan Disiplinærnemndas leder eller den han

bemyndiger, bestemme hvor meget av tilgodehavendet som skal dekkes, og at resten kan deponeres eller sikres på de betingelser vedkommende fastsetter.

- 3.1.8 En advokat skal frasi seg et oppdrag hvis han får mistanke om at det omfatter en transaksjon som vil medføre hvitvasking av penger og klienten ikke er villig til å avstå fra å gjennomføre transaksjonen.

3.2 *Interessekonflikter*

3.2.1 (Hovedregel)

En advokat skal ikke påta seg oppdrag hvis det som følge av oppdraget oppstår risiko for brudd på advokatens lojalitet og fortrolighet overfor klientene eller brudd på advokatens plikt til uavhengighet.

3.2.2 (Dobbeltrepresentasjon)

I samme sak må ikke en advokat rådggi, representere eller handle på vegne av to eller flere klienter hvis det foreligger eller oppstår motstridende interesser mellom dem i saken eller det er en klar risiko for dette.

3.2.3 (Klientkollisjon)

En advokat kan bare ta oppdrag for en klient mot en av advokatens øvrige klienter dersom det må anses klart ubetenkelig som følge av oppdragenes forskjellige art eller type klient. Advokaten skal underrette oppdragsgiveren om forholdet.

3.2.4 (Oppdrag mot tidligere klient)

En advokat skal være varsom med å ta oppdrag mot en tidligere klient.

Advokaten skal avstå fra å påta seg oppdrag mot en tidligere klient dersom advokatens kjennskap til den tidligere klients forhold vil kunne brukes til urettmessig fordel for den nye klient eller medføre skade for den tidligere klient.

3.2.5 (Betydningen av klientens samtykke)

Dersom en advokat ellers er avskåret fra å foreta handlinger eller aktiviteter for en eller flere klienter i henhold til dette punkt 3.2, skal dette bare gjelde i den utstrekning klienten eller klientene ikke har samtykket i at handlingen eller aktiviteten kan foretas.

Selv om klientene gir samtykke, er advokaten likevel avskåret fra å handle dersom hans plikt til lojalitet eller fortrolighet overfor en klient eller advokatens plikt til uavhengighet derved blir brutt.

Et samtykke fra klienten er bare gyldig dersom det er gitt på grunnlag av en henvendelse fra advokaten som gir klienten fullstendig og oppriktig opplysning om hva interessekonfliktproblemet består i.

En advokat som med klientenes uttrykkelige samtykke opptrer som megler eller voldgiftsdommer mellom to eller flere klienter med motstridende interesser, skal ikke anses for å overtre reglene i dette punkt 3.2. Dersom meglingen ikke fører til en løsning av tvisten, kan advokaten ved tvistens videre behandling ikke representere noen av partene.

3.2.6 (Reglenes anvendelse på fellesskap)

Driver en advokat virksomhet i selskap, kontorfellesskap eller lignende

felleskap, gjelder reglene i 3.2.1 – 3.2.5 om interessekonflikter for fellesskapet og alle dets deltagere.

3.3 *Salærberegning*

3.3.1 Klienten har krav på å få opplyst hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Salæret skal stå i rimelig forhold til oppdraget og arbeidet som er utført av advokaten.

3.3.2 En advokat må ikke inngå avtale med klienter eller andre om at han skal motta et salær på prosent- eller andelsbasis i forhold til sakens resultat eller gjenstand enten dette gjelder et pengebeløp eller annen form for vederlag.

Unntak fra denne regel kan bare finne sted i de tilfeller der lovgivningen eller offentlige forskrifter hjemler slik adgang.

3.3.3 En advokat må ikke inngå avtale med klienter eller andre om at han skal motta salær i form av aksjer eller andre eierandeler i selskap hvor aksjenes eller andelenes verdi vil bli påvirket av resultatet i saken. Heller ikke i andre tilfeller må det inngås avtale om en slik oppgjørsform hvis dette vil kunne påvirke advokatens frie og uavhengige stilling under utførelsen av oppdraget.

3.3.4 Hvis en advokat krever forskuddsbetaling av salær og/eller utlegg, må slik betaling ikke overstige det beløpet som etter rimelig skjønn vil kunne medgå til å dekke salær og utlegg.

3.4 *Rettskjøpsordninger*

En advokat plikter å opplyse sin klient om eksisterende muligheter for offentlig rettskjøp og rettskjøpsforsikring.

3.5 *Klientmidler*

Klientmidler skal behandles i henhold til denne forskrifts kapittel 3 om behandling av betroede midler.

En advokat som blir bedt om å forvalte midler, skal ikke motta eller håndtere midler som ikke har en navngitt kilde.

3.6 *Ansvarsforsikring for advokaten*

Advokaten skal til en hver tid være ansvarsforsikret mot erstatningskrav som retter seg mot hans yrkesutøvelse under hensyn til hans virksomhets art og omfang.

0 Endret ved forskrift 8 mars 2002 nr. 257 (i kraft 1 april 2002).

4. Advokatens forhold til domstolene og andre konfliktløsende organer

4.1 *Opptreden overfor retten*

En advokat skal opptre korrekt i forhold til prosesslovgivningen. Advokaten skal vise retten respekt og høflighet, men samtidig forsvare sin klients interesser ærlig, uten frykt og uten hensyn til egne interesser eller konsekvenser for seg eller andre. Advokaten har både rett og plikt til å utøve kritikk av retten i en sømmelig form.

4.2 *Rettferdig rettergang*

Enhver sak skal opplyses ved åpen og saklig bevisførsel og ved prosedyre for den samlede rett. Advokaten må ikke på noen måte søke å

påvirke rettens medlemmer underhånden.

En advokat skal ikke bevisst gi uriktige eller villedende opplysninger til retten.

4.3 *Aktiv innsats*

En advokat plikter å sette seg ordentlig inn i saken og drive denne med den omsorg og det tempo som god prosesskikk tilsier. Forespørsler og henstillinger fra retten skal besvares uten unødig opphold.

4.4 *Forsvarlig oppdragsmengde*

Advokaten bør påse at oppdragsmengden ikke utvikler seg slik at det hindrer ham i å oppfylle et rimelig krav til tempo under saksforberedelse, eller til å kunne ta berømmelse av rettsmøter i løpende saker.

4.5 *Forlikstilbud*

En advokat må i en prosess ikke uten motpartens samtykke påberope seg forlikstilbud som er fremsatt av motparten eller dennes advokat, eller nevne at disse har sagt seg villig til å forlike saken. Dette gjelder enten motparten eller dennes advokat har tatt slikt forbehold eller ikke.

En advokat har alltid adgang til å påberope seg forlikstilbud som han selv har fremsatt, hvis det ikke er sluttet avtale om noe annet. Forutsetningen er dog at egne forlikstilbud fremsettes i en slik form at eventuelle forlikstilbud fra motparten eller dennes advokat ikke røpes.

4.6 *Forhold til vitner og sakkyndige mv.*

En advokat har adgang til å henvende seg til enhver tredjemann som kan tenkes å ha opplysninger å gi av betydning for en sak, uansett om vedkommende allerede er oppgitt av motparten som vitne. Gjelder det vitner som har særlig tilknytning til motparten, bør henvendelse ikke skje uten at motpartens advokat er varslet på forhånd.

I siviltvist bør henvendelse til oppnevnt sakkyndig skje gjennom retten. Direkte henvendelse kan dog skje hvis det etter forholdene er ubetenkelig og en henvendelse gjennom retten byr på vanskeligheter. Retten og motparten må i så fall samtidig underrettes om henvendelsen og må også meddeles svaret.

4.7 *Saker hvor advokaten kan bli ført som vitne*

En advokat bør vise varsomhet med å motta verv som prosessfullmektig i en sak hvor det på forhånd må anses sannsynlig at han vil kunne bli ført som vitne i saken.

4.8 *Voldgiftsrett og andre konfliktløsende organer*

Reglene om advokatenes forhold til domstolene fra 4.1 til 4.6 gjelder tilsvarende så langt de passer i sak for voldgiftsrett og andre konfliktløsende organer.

⁰ Endret ved forskrifter 8 mars 2002 nr. 257 (i kraft 1 april 2002), 21 des 2007 nr. 1606 (i kraft 1 jan 2008, se denne for overgangsregler).

5. Forholdet mellom advokater

5.1 *Kollegial tillit*

Kollegial tillit og samarbeid mellom advokater er nødvendig så vel i klientenes interesse som for å unngå unødige tvister.

Overfor kolleger skal en advokat alltid opptre med den hensynsfullhet og imøtekommenhet som er forenlig med klientens interesse.

5.2 *Henvisningshonorar*

En advokat skal verken av advokater eller andre kreve eller motta noen form for honorar eller vederlag for å henvise eller anbefale en klient. Advokaten skal heller ikke betale noen form for honorar eller vederlag for å få henvist en klient til seg.

5.3 *Henvendelser til motpart*

En advokat skal ikke henvende seg direkte til motparten når denne er representert ved advokat i den sak henvendelsen gjelder, uten at sterke grunner taler for det og det ikke har vært mulig å få kontakt med advokaten, som snarest skal orienteres om henvendelsen og grunnen til den.

5.4 *Tvist mellom advokater*

Hvis en advokat finner at en kollega har handlet i strid med regler for god advokatskikk, skal han gjøre kollegaen oppmerksom på dette. Kritikkk av kollegers arbeid må være saklig og korrekt. Tvister mellom advokater av yrkesmessig karakter bør søkes løst i minnelighet. Rettssak om forhold som nevnt ovenfor mot utenlandsk kollega bør ikke innledes før de respektive advokatorganisasjonene er blitt orientert og har hatt mulighet for å bidra til en løsning av tvisten.

5.5 *Utlørlig påvirkning*

En advokat må ikke reise spørsmål om ansvar for en kollega, for derved å søke å influere på hans forsvarlige ivaretagelse av en klients tarv.

5.6 *Opplæring*

For å opprettholde og styrke advokatstandens faglige og etiske standard plikter en advokat å sørge for at hans ansatte medhjelpere får nødvendig opplæring og utviklingsmuligheter.

5.7 *Fullmektig*

Mellom advokat og fullmektig uten egen advokatbevilling skal det være et reelt ansettelsesforhold. Fullmektigen skal arbeide på prinsipalens kontor. Det skal foreligge et skriftlig kontraktsforhold hvor fullmektigen bl.a. sikres en fast rimelig avlønning. Prinsipalen må føre tilsyn med fullmektigens virksomhet, og sørge for at han får en forsvarlig veiledning i sitt arbeid.

5.8 *Skifte av advokat*

En advokat som engasjeres for å representere en klient til erstatning for en annen advokat i en bestemt sak, skal påse at klienten har underrettet den andre advokaten om dette, eventuelt selv gi slik underretning. Dersom klientens interesser krever at det iverksettes hastetiltak, må slik underretning skje snarest mulig etter at slike tiltak er truffet.

5.9 *Ansvar for honorar til utenlandsk advokat*

Når en advokat ikke begrenser seg til å anbefale en annen advokat eller

til å introdusere ham til klienten, men selv engasjerer en utenlandsk advokat til en bestemt sak eller søker hans råd, blir han personlig forpliktet, selv om klienten er insolvent, til å betale den utenlandske advokats honorar og utlegg. Advokatene kan imidlertid ved engasjementets begynnelse avtale særordninger i slike saker. Dessuten kan den advokat som har engasjert en annen, til enhver tid begrense sitt personlige ansvar til størrelsen av det honorar og utlegg som er påløpt frem til det tidspunkt han meddeler den andre advokat at han ikke lenger påtar seg ansvar.

0 Endret ved forskrift 8 mars 2002 nr. 257 (i kraft 1 april 2002).

6. Regler for advokatvirksomhet over landegrensene

6.1 *Forholdet til CCBE Code of Conduct*

En norsk advokat som driver advokatvirksomhet over landegrensene innenfor EØS-området, er bundet av CCBE Code of Conduct.

0 Tilføyd ved forskrift 8 mars 2002 nr. 257 (i kraft 1 april 2002). Endret ved forskrift 10 des 2010 nr. 1593.